

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
«Деякі питання вдосконалення управління об'єктами державної
власності»

Мета: Забезпечення контролю за якістю звітів про оцінку, складених для випадків переоцінки активів державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належить державі, та корпоративне управління якими здійснюється Фондом державного майна України або іншими органами державної влади, а також забезпечення відображення в балансах зазначених підприємств балансової вартості, яка відповідає ринковій (справедливій) вартості.

1. Підстава розроблення проекту акта

Доручення першого Віце-прем'єр-міністра України від 11.12.2018 № 47890/1/1-18.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Відповідно до Закону України «Про Фонд державного майна України» Фонд державного майна України (далі – Фонд) є центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом, що реалізує державну політику у сфері приватизації, оренди, використання та відчуження державного майна, управління об'єктами державної власності, у тому числі корпоративними правами держави щодо об'єктів державної власності, що належать до сфери його управління, а також у сфері державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності.

Згідно із Законом України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» (далі – Закон про оцінку) до основних напрямів державного регулювання оціночної діяльності в Україні, зокрема належить забезпечення контролю за виконанням оцінювачами та суб'єктами оціночної діяльності умов здійснення оціночної діяльності, який забезпечується Фондом шляхом рецензування звітів про оцінку майна.

Законом про оцінку та іншими нормативно-правовими актами з питань оцінки майна передбачено обов'язкове рецензування звітів про оцінку в Фонді. Так, рецензування звітів про оцінку забезпечується Фондом у випадках прийняття, погодження та затвердження оцінки майна державним органом приватизації або іншим органом державної влади чи органом місцевого самоврядування (до таких випадків належить, зокрема, складання звітів про оцінку для цілей приватизації, оренди державного майна, відчуження майна державних підприємств тощо) на підставі письмового запиту. В інших випадках рецензування звітів про оцінку здійснюється за запитом особи, яка заінтересована у використанні такого звіту, та може виконуватися іншими рецензентами, визначеними статтею 13 Закону про оцінку.

У своїй діяльності Фонд стикається із значним обсягом звітів про оцінку, складених суб'єктами оціночної діяльності для випадків, які не передбачають проведення обов'язкового рецензування фахівцями органів приватизації. Значне

занепокоєння викликає низька якість таких робіт, що призводить до викривлення результатів оцінки, зокрема під час проведення переоцінки активів підприємств з метою приведення їх вартості до вимог міжнародних стандартів фінансової звітності або з метою передачі майна в заставу для отримання кредитів, тощо. На сьогодні законодавство не визначає обов'язковість проведення рецензування звітів про оцінку, складених для випадків переоцінки активів підприємства для цілей бухгалтерського обліку.

Відповідно до Закону України «Про управління об'єктами державної власності» в управлінні Фонду знаходиться 278 господарських товариств, в управлінні інших органів виконавчої влади – 187 господарських товариств. Здійснюючи свої повноваження у сфері управління корпоративними правами держави Фонд проводить моніторинг фінансово-економічних показників діяльності господарських товариств, які належать до сфери його управління, а також входить до складу наглядової ради таких товариств. Під час перевірки фінансово-економічних показників зазначених товариств Фонд виявляє значну кількість товариств, переоцінка необоротних активів яких здійснюється без дотримання статті 7 Закону про оцінку.

Слід відмітити, що стаття 7 Закону про оцінку передбачає обов'язковість проведення оцінки майна у випадках переоцінки основних засобів для цілей бухгалтерського обліку. Однак, господарські товариства зазначену норму не виконують з огляду на те, що законодавство, яке регулює питання ведення бухгалтерського обліку, не визначає обов'язковість здійснення переоцінки своїх активів із залученням суб'єктів оціночної діяльності. Зазначена розбіжність в законодавствах призводить до невідповідності наявної балансової вартості активів господарських товариств їх ринковій (справедливій) вартості.

На сьогодні, з огляду на те, що відсутній нормативно-правовий акт, який би зобов'язував зазначені підприємства здійснювати переоцінку своїх активів із дотриманням Закону про оцінку та забезпечувати рецензування звітів про оцінку активів таких підприємств, Фонд проводить відповідну роботу з керівниками підприємств за власною ініціативою. Зазначена робота має позитивний результат, однак не всі підприємства підтримують таку ініціативу, оскільки це не є обов'язковим на законодавчому рівні.

Відсутність в законодавстві норм, що визначають обов'язковість проведення переоцінки активів підприємства із дотриманням вимог статті 7 Закону про оцінку та рецензування звітів про оцінку майна, складених для цілей переоцінки необоротних активів державних підприємств, державних акціонерних товариств, призводить до того, що звіти складені для таких цілей використовуються замовниками оцінки без проведення процедури рецензування, що значною мірою впливає на якість таких звітів. Така ситуація призводить до зловживань посадовими особами державних підприємств або акціонерних товариств з державною часткою у статутному капіталі.

Проведення рецензування звітів про оцінку, складених для цілей проведення переоцінки необоротних активів державних підприємств, державних акціонерних товариств (або акціонерних товариств, у яких держава має пакет акцій 50 відсотків і більше), щодо яких прийнято рішення про приватизацію, забезпечить формування об'єктивної стартової ціни об'єктів малої приватизації,

яка відповідно до статті 22 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» визначається на рівні балансової вартості об'єкта (активів об'єкта) малої приватизації.

З метою здійснення контролю за виконанням суб'єктами оціночної діяльності та оцінювачами вимог законодавства під час проведення оцінки майна державних підприємств та господарських товариств з державною часткою вважаємо за необхідне закріпити вимогу щодо обов'язкового дотримання статті 7 Закону про оцінку під час проведення переоцінки їх активів та забезпечення Фондом та його регіональними відділеннями рецензування звітів про оцінку майна, складених для випадків переоцінки необоротних активів таких підприємств, шляхом прийняття відповідного акта Кабінету Міністрів України.

3. Суть проекту акта

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання вдосконалення управління об'єктами державної власності» (далі – Проект) зобов'язує державні підприємства та господарські товариства, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належить державі, здійснювати переоцінку своїх активів із дотриманням вимог Закону про оцінку та забезпечувати рецензування звітів про оцінку, складених для випадків переоцінки своїх активів, рецензентами, що працюють в державних органах приватизації.

4. Правові аспекти

Нормативно-правова база, що стосується питань оцінки майна, у тому числі для цілей бухгалтерського обліку, управління об'єктами державної власності, включає: Господарський кодекс України, закони України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», «Про Фонд державного майна України», «Про приватизацію державного і комунального майна», «Про управління об'єктами державної власності», національні стандарти оцінки.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація Проекту не потребує додаткових матеріальних витрат.

6. Прогноз впливу

Прийняття Проекту найбільше зачіпає інтереси держави, державних підприємств та суб'єктів господарювання, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належить державі.

Норми Проекту покликані захистити майнові інтереси держави шляхом належного контролю за фінансово-економічними показниками державних підприємств або акціонерних товариств з державною часткою у статутному капіталі. Реалізація норм Проекту призведе до належного бухгалтерського обліку державних підприємств, суб'єктів господарювання, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належить державі, щодо яких прийнято рішення про приватизацію, що у свою чергу забезпечить формування об'єктивної стартової ціни об'єктів малої приватизації.

6¹. Стратегічна екологічна оцінка

Проект не затверджує документ державного планування, підготовлений відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

7. Позиція заінтересованих сторін

Проект не зачіпає інтереси соціальних партнерів.

8. Громадське обговорення

Проект разом із повідомленням про його оприлюднення та аналізом регуляторного впливу підлягає громадському обговоренню. Із цією метою Проект розміщується на офіційному сайті Фонду для одержання зауважень і пропозицій. Таким чином, головний розробник Проекту вжив максимально вичерпних заходів для оприлюднення зазначеного Проекту з метою забезпечення широкого громадського обговорення його положень не тільки фахівцями у сфері оцінки майна, а також усіма бажаючими взяти участь у його обговоренні членами суспільства.

9. Позиція заінтересованих органів

Після оприлюднення Проект відповідно до порядку, встановленого Регламентом Кабінету Міністрів України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950 (далі – Регламент), підлягає погодженню із такими заінтересованими органами: Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Міністерством фінансів України та Державною регуляторною службою України.

10. Правова експертиза

Відповідно до глави 4 Регламенту Проект підлягає направленню до Міністерства юстиції України з метою проведення правової експертизи його положень.

11. Запобігання дискримінації

У Проекті відсутні положення, які містять ознаки дискримінації.

11¹. Відповідність принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків

У Проекті відсутні положення, які порушують принцип забезпечення рівності прав та можливостей жінок і чоловіків та які впливають на представників обох статей.

12. Запобігання корупції

У Проекті відсутні правила та процедури, що відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень.

13. Прогноз результатів

Обов'язковість проведення незалежної оцінки у випадках переоцінки основних засобів державних підприємств та суб'єктів господарювання, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належить державі, забезпечить належне ведення бухгалтерського обліку та відображення у фінансовій звітності таких підприємств дійсної балансової вартості активів, яка буде відповідати ринковій (справедливій) вартості. Щодо об'єктів державної власності, щодо яких прийнято рішення про приватизацію, зазначена норма забезпечить формування об'єктивної стартової ціни об'єктів малої приватизації, що у свою чергу позитивно вплине на надходження до державного бюджету. Обов'язковість проведення Фондом рецензування звітів про оцінку активів державних підприємств, суб'єктів господарювання, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належить державі, складених для цілей переоцінки активів зазначених підприємств, забезпечить контроль якості таких звітів, що у свою чергу призведе до покращення якості оціночних послуг суб'єктів оціночної діяльності.

В. о. Голови Фонду

В. ТРУБАРОВ

«___» _____ 2019 року

ПРОГНОЗ ВПЛИВУ
реалізації проекту постанови Кабінету Міністрів України
«Деякі питання вдосконалення управління об'єктами державної власності»
на ключові інтереси заінтересованих сторін

1. Суть проекту акта

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання вдосконалення управління об'єктами державної власності» (далі – Проект) зобов'язує державні підприємства та господарські товариства, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належить державі, здійснювати переоцінку своїх активів із дотриманням вимог Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» та забезпечувати рецензування звітів про оцінку, складених для випадків переоцінки своїх активів, рецензентами, що працюють в державних органах приватизації.

Реалізація норм Проекту призведе до належного бухгалтерського обліку державних підприємств, суб'єктів господарювання, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належить державі, щодо яких прийнято рішення про приватизацію, що у свою чергу забезпечить формування об'єктивної стартової ціни об'єктів малої приватизації.

2. Вплив на ключові інтереси усіх заінтересованих сторін:

Дія Проекту зачіпає інтереси держави, державних підприємств та суб'єктів господарювання, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належить державі.

Заінтересова на сторона	Ключовий інтерес	Очікуваний (позитивний чи негативний) вплив на ключовий інтерес із зазначенням передбачуваної динаміки змін основних показників (у числовому або якісному вимірі)		Пояснення (чому саме реалізація акта призведе до очікуваного впливу)
		Коротко-строковий вплив (до року)	Середньостроковий вплив (більше року)	
1	2	3	4	5
Держава	Забезпечення: контролю за фінансово-економічними показниками державних підприємств або акціонерних товариств з державною часткою у			Проект усуне підґрунтя для зловживань посадовими особами державних підприємств та господарських товариств з державною часткою під час розпорядження державними

	статутному капіталі; контролю якості звітів про переоцінку майна; формування об'єктивної стартової ціни об'єктів малої приватизації.			активами, забезпечить встановлення об'єктивної стартової ціни об'єктів малої приватизації, яка відповідатиме ринковій вартості, що в свою чергу забезпечить надходження до державного бюджету від приватизації таких об'єктів.
Державні підприємства та господарські товариства, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належить державі	Встановлення норм, які забезпечать покращення бухгалтерського обліку державними підприємствами та господарськими товариствами з державною часткою, відповідності балансової вартості їх активів ринковій (справедливій) вартості.	Витрати на переоцінку активів суб'єктів господарю вання передбача ються фінансови ми планами, що затверджу ються органами управління об'єктами державної власності.		Проект встановить обов'язковість проведення переоцінки активів державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належить державі, із залученням суб'єктів оціночної діяльності, що забезпечить ефективний бухгалтерський облік та позитивно вплине на господарську діяльність таких підприємств – балансова вартість активів зазначених підприємств відповідатиме їх ринковій (справедливій) вартості. Дія Проекту не обмежена у часі, тому позитивний вплив прогнозується протягом дії норм, передбачених Проектом.